

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 15/2006
24.2.2006

Asia: Kirjallinen varoitus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Kihlakunnan poliisilaitoksen poliisipäällikön 14.6.2005 tekemä päätös, jolla vanhempi konstaapeli A:lle on annettu virkamieslain 24 §:n mukainen kirjallinen varoitus kieltäytymisestä hänelle määrätystä virkatehtävästä.

Varoituksen perusteet:

Kenttäryhmän johtaja, ylikonstaapeli B oli määrännyt A:n suorittamaan henkilökuljetuksen Helsingin satamaan aamuyöllä 16.5.2005. A oli ilmoittanut kieltäytyvänsä tehtävästä. Kenttäjohtaja joutui hankkimaan A:n tilalle toisen miehen suorittamaan tehtävän.

A oli kieltäytyessään tehtävästä vedonnut väsymykseensä yövuorossa ja alkamassa olevaan lomaansa. Poliisipäällikkö katsoi, ettei A ole esittänyt hyväksyttävää perustetta kieltäytymiselleen ja harkitsi oikeaksi antaa A:lle kirjallisen varoituksen.

Ennen päätöksen tekemistä A antoi asiasta kirjallisen selvityksen ja ilmoitti ettei halunnut luottamusmiehen osallistuvan asian käsittelyyn.

Oikaisuvaatimus

A:lle annettu päätös kirjallisen varoituksen antamisesta on kumottava perusteettomana.

A on myös tyytymätön poliisipäällikkö C:n menettelyyn varoituksen antamisessa, jolloin C oli tuonut esiin myös "pöytäkirjan ulkopuolisia asioita" moittimalla A:ta korviinsa kantautuneista A:n sanomisista.

Mikäli oikaisuvaatimusta ei asiakirjanäytön perusteella hyväksytä, asiassa on järjestettävä suullinen käsittely, jossa on kuultava A:ta totuusvakuutuksen nojalla ja todistajana ylikonstaapeli D:tä.

Perustelut:

Kyseisessä tilanteessa, jossa oli läsnä myös D, B tunnusteli A:n halukkuutta ottaa vastaan yövuoron loppupuolelle sijoittuva kuljetustehtävä. B ei ollut antanut asiasta määräystä, vaan asiasta keskusteltiin vapaasti. B esitti asian ikään kuin A:lle olisi ryhmän vanhimpana tarjottu ensimmäiseksi kunniaa päästä kuljettamaan laitoksen johtohenkilöitä, jolloin A oli ilmoittanut kieltäytävänsä kunniaa. A oli perustellut mielipidettään muun muassa sillä, että pitkän yövuoron johdosta olisi liikenneturvallisuudenkin vuoksi järkevämpää pistää virkeä mies matkaan. Keskustelua oli jatkettu edelleen, jolloin oli puhuttu muun muassa A:n pojan M. A:n Helsingin tuntemuksesta.

A ei ole koskaan kieltäytynyt virkatehtävistä. A on ilmaissut mielipiteensä sitä häneltä kysyttyä. A:ta loukkaa asian käsittelytapa ja etenkin se, että käsittelyn päätteeksi C oli todennut seuraavaa; kun asiassa on kahden miehen sana vastakkain hänen täytyy uskoa ylikonstaapelia.

Vastine:

Kihlakunnan poliisilaitoksen poliisipäällikkö C on antanut vastineen, jonka mukaan A:n on täytynyt ymmärtää, että hänen esimiehensä B antoi kyseisessä tilanteessa A:lle kuljetustehtävän, josta tämä kieltäytyi. Asiassa on oleellista se, että esimies on antanut A:lle käskyn suorittaa kuljetustehtävä, josta A on kieltäytynyt vastoin poliisiasetuksen 7 §:n säännöstä. Esimies on kokenut A:n menettelyn kieltäytymisenä ja hän on joutunut asettamaan toisen henkilön tehtävää suorittamaan.

Vastineeseen on liitetty turvallisuusosaston johtaja, komisario E:n, ylikonstaapeli B:n ja vanhempi konstaapeli E:n selvitykset.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen, johon on liitetty ylikonstaapeli D:n lausunto, jonka tämä on valmis vahvistamaan todistajana mahdollisesti pidettävässä suullisessa käsittelyssä.

Vastaselityksen mukaan A:n työvuoro alkoi 15.5.2005 klo 20.00 ja kuljetustehtävä olisi johtanut siihen että vuoro olisi jatkunut klo 8.30. A oli sanonut B:lle, että hän tuntee aamuyöstä väsymystä ja että lähellä työvuoron päättymistä väsymys voisi aiheuttaa liikenneturvallisuuden vaarantamistakin. Tästä syystä A pyrki näin neuvotteluvaiheessa välttymään kuljetustehtävästä. B ei antanut missään vaiheessa A:lle määräystä suorittaa kuljetustehtävää. Asiasta käytiin vapaamuotoista keskustelua, jossa erilaiset vaihtoehdot nousivat esille. Jos B

olisi antanut A:lle yksiselitteisen määräyksen suorittaa kuljetustehtävä, olisi hän sen myös epäröimättä suorittanut.

A ei ole syylistynyt varoituksessa väitettyyn tehtävistä kieltäytymiseen. Hän on asian neuvotteluvaiheessa ilmaissut haluttomuutensa kyseiseen tehtävään ja B onkin ottanut A:n toivomukset huomioon ja huolehtinut tehtävän suorittamisesta "nuorempien voimien" avulla.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Virkamiehen on virkamieslain 14 §:n mukaan suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Virkamieslain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Poliisiasetuksen 7 §:n mukaan poliisimiehen on noudatettava niitä käskyjä, määräyksiä ja ohjeita, joita hänen esimiehensä toimivaltansa rajoissa antaa.

Varoituksen perusteena olevasta tapahtumasta esitetty selvitys

Komisario F:n 20.7.2005 päivätyn poliisilaitokselle annetun selvityksen mukaan F oli antanut kenttäjohtajana toimineelle ylikonstaapeli B:lle tehtäväksi hoitaa henkilökuljetus Helsinkiin. F oli ehdottanut A:ta työn suorittajaksi, koska oli tiennyt tämän ammattitaitoiseksi kuljettajaksi, jolla oli kokemusta Helsingissä ajosta.

A:n poliisipäällikölle osoittaman 5.6.2005 päivätyn selvityksen mukaan A kuuli ensimmäisen kerran kuljetustehtävästä 13.5.2005, jolloin B oli soittanut hänelle ja kertonut tulevasta oman ryhmän yövuoron 15. - 16.5.2005 aikana tapahtuvasta kuljetuksesta. Seuraavana päivänä B kertoi kahvihuoneessa ylimalkaisesti A:lle mainitusta kuljetustehtävästä Helsinkiin. Asiasta oli keskusteltu ja A oli leikkimielisesti kieltäytyen tehtävästä väsymykseen ja myöhäiseen ajankohtaan viitaten ehdottanut jonkun nuoremman määräämistä tehtävään. Tuolloin B oli kysellyt myös kyseiseen yövuoroon tulevan A:n pojan M. A:n Helsingin tuntemuksesta. Asiasta ei oltu tässä yhteydessä puhuttu enempää.

Edellä mainitussa tilanteessa läsnä olleen ylikonstaapeli D:n 12.9.2005 antama selvitys kahvihuoneessa 14. - 15.5.2005 yövuorossa tapahtuneesta keskustelusta on yhtäpitävä edellä A:n kertoman kanssa. D:n käsityksen mukaan B ei tuolloin antanut A:lle selkeää määräystä kuljetustehtävän ajamisesta. D oli keskustelusta jäänyt siihen käsitykseen, että B pyytää/määrää M. A:n hoitamaan kuljetuksen.

E:n 18.7.2005 päivätyn F:lle osoittaman selvityksen mukaan E oli keskustellut samoissa vuoroissa olleen A:n kanssa heidän seuraavan vuoronsa aikana hoidettavasta kuljetustehtävästä. E oli ollut siinä käsityksessä, että tehtävää ei ollut vielä määrätty kenellekään ja hän oli sanonut A:lle voivansa hoitaa kuljetuksen. E oli seuraavassa vuorossa kysynyt B:ltä tehtävästä ja ilmoittanut voivansa sen hoitaa. Kuljetus oli sitten annettu E:n tehtäväksi.

B:n 17.5.2005 ja 19.7.2005 päivättyjen selvitysten mukaan B:n oli F:n toimeksiannon mukaisesti määrännyt kuljetustehtävän A:lle, koska tämä olisi ollut paras mies siihen tehtävään ja myös työvuorossa kyseisenä aikana.

B oli ennen töihin tuloa soittanut A:lle ja ilmoittanut, että A:lle on päälliköiden kuljetustehtävä hoidettavana. A oli puhelimesta kieltäytynyt tehtävästä ja sanonut, että joku muu saa sen hoitaa. B oli vielä töihin tullessaan pukuhuoneessa sanonut A:lle, että "se homma on kyllä nyt sinun hoidettava". A oli vedonnut pian alkavaan lomaansa ja tehtävän ajankohtaan aamuyöllä niin painokkaasti, että kävi varsin selväksi se, ettei A halunnut suorittaa kyseistä tehtävää.

B:n siirryttyä työvuoron alkaessa kenttäjohtuhuoneeseen vanhempi konstaapeli E oli ilmoittanut olevansa halukas suorittamaan kyseisen kuljetustehtävän. B antoi tehtävän E:n hoidettavaksi.

Oikeudellinen arvio

Asiassa on riidatonta se, että kenttäjohtajana toiminut ylikonstaapeli B oli saanut tehtäväkseen järjestää 16.5.2005 henkilökuljetuksen siten, että kuljettavat henkilöt ovat Helsingissä klo 7.15. Riidatonta on myös että A on esittämänsä perusteluin ollut haluton suorittamaan tehtävää ja että kuljetus on sitten määrätty vanhempi konstaapeli E:n hoidettavaksi hänen ilmoittauduttua tehtävään.

Esitetyistä selvityksistä ilmenee, että B on ainakin 13.5. puhelimitse ja yövuorossa 14. - 15.5 ottanut asian puheeksi A:n kanssa. Asiasta keskusteltaessa paikalla olleen D:n ja A:n yhtäpitävästä kirjallisesta selvityksestä voidaan päätellä, ettei B ollut ainakaan tuolloin kahvihuoneessa käydyssä keskustelussa antanut A:lle selvää määräystä kuljetustehtävän hoitamisesta. Selvityksistä saa sen käsityksen että se, mitä merkitystä A:n osoittamalle haluttomuudelle hoitaa tehtävä annetaan ja se kuka tosiasiallisesti määrätään mainittu tehtävä hoitamaan, oli vielä tuolloin jäänyt B:n harkittavaksi. B ei ollut enää myöhemmin yövuoron aikana palannut asiaan. B ei ole selvityksessään maininnut tätä kahvihuoneessa käytyä keskustelua, eikä sinänsä väittänytkään antaneensa virkamääräystä tämän työvuoron aikana.

Oleellista asiassa onkin se, onko kenttäjohtajana toiminut B tullessaan yövuoroon 15.5.2005 antanut A:lle yksiselitteisen määräyksen tehtävän hoitamisesta, jonka A on ymmärtänyt tai joka hänen olisi pitänyt ymmärtää esimiehen antamaksi virkamääräykseksi.

A ei ole selvityksissään maininnut tällöin B:n selvityksen mukaan käytyjä keskusteluja lainkaan. Asiassa on tältä osin kuten A:kin on todennut keskenään täysin ristiriitaiset näkemykset. Myöskään D:n kuuleminen todistajana ei tuo lisänäyttöä asiaan tältä osin. Sen sijaan B:n ja E:n selvitykset työvuoron tapahtumasta ovat yhtä pitävät.

Kun otetaan huomioon B:n selvitykset ja se, että B on raportoinut asiasta esimiehilleen lienee selvää, että B on henkilökohtaisesti kokenut A:n toistuvan vastahakoisuuden tehtävän suorittamiseen kieltäytymisenä. Toisaalta A:n ja E:n ja myös osaltaan D:n selvityksistä voidaan päätellä, ettei niin sanottua lopullista määräystä kuljetuksen suorittajasta ollut tehty ennen E:n ilmoittautumista B:lle.

Näissä olosuhteissa ja vaikka A:n esimiehenään toimineelle B:lle osoittamaa toistuvaa vastahakoisuutta kuljetustehtävän suorittamiseen voidaan sinänsä pitää epäasiallisena käyttäytymisenä esimiestä kohtaan, asiassa ei ole riittävää näyttöä siitä, että A olisi toimimalla edellä kuvatulla tavalla kieltäytynyt noudattamasta esimiehen työjohtomääräyksiä.

Poliisilaitoksella ei siten ole kuvatussa tilanteessa ollut käyttämäänsä perustetta antaa A:lle kirjallinen varoitus.

Tätä seikkaa ei muuta toiseksi se, kuinka A on poliisipäällikön selvityksen mukaan käyttäytynyt mahdollisesti tapahtumaa ennen tai sen jälkeen.

Päätös

Virkamieslautakunta ei toimivaltaansa kuulumattomana tutki oikaisuvaatimusta siltä osin kuin A on tyytymätön poliisipäällikkö C:n menettelyyn varoitusasiassa.

Muutoin virkamieslautakunta, hyläten pyynnön suullisen käsittelyn järjestämisestä tarpeettomana, hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja kumoaa kihlakunnan poliisilaitoksen kirjallista varoitusta koskevan päätöksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § ja 24 §
Poliisiasetus 4 § 2 mom ja 7 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Sari Välke

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen sekä jäsenet Jalava ja Sipiläinen sekä varajäsenet Koillinen, Nummijärvi ja Niemelä sekä vähemmistön jäsen Äijälä.

Vähemmistön äänestyslausuma liitteenä.

Eri mieltä olleen jäsen Äijälän lausuma:

A on myöntänyt olleensa haluton suorittamaan kenttäjohtajana toimineen B:n järjestettävänä ollutta henkilökuljetusta Helsinkiin 16.5.2005. A on tuonut haluttomuutensa toistuvasti B:n tietoon. B on kertonut määränneensä A:n kyseiseen tehtävään. A on kiistänyt saaneensa ehdotonta määräystä kuljetuksen suorittamiseen. B on kokenut A:n vastahakoisuuden kieltäytymisenä ja hän on raportoinut tästä myös esimiehelleen.

B:n antama tehtävä ajoittui A:n työvuoroon. Tehtävään ei liittynyt sellaisia erityispiirteitä, joiden perusteella sen suorittamisesta olisi pitänyt erikseen neuvotella A:n kanssa. Esimiehenä toimineella B:llä on ollut työnjohto-oikeutensa perusteella mahdollisuus valita, kenet hän määrää tehtävään silloin työvuorossa olleista virkamiehistä. B päätyi A:han, koska piti tätä ammattitaitoisimpana kyseisen tehtävän suorittamiseen. Edellä kuvatut asiat kuuluvat valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin nojalla työnantajan työnjohto-oikeuden piiriin. Tavanomainen työnjohto ei edellytä sitä, että tehtävistä annetaan kirjallinen määräys, eikä sellaisia ole kihlakunnan poliisilaitoksessakaan selvityksestä päätellen käytetty.

Esitetyn selvityksen perusteella katson, että A on laiminlyönyt noudattaa esimiehensä antamaa tehtävämääräystä, jonka suorittaminen on kuulunut hänen virkavelvollisuuksiinsa. Tämän vuoksi poliisilaitoksella on ollut oikeus antaa A:lle kirjallinen varoitus.

Hylkään oikaisuvaatimuksen.

Valtion virkamieslaki 14 § ja 24 §
Poliisiasetus 4 § 2 mom. ja 7 §